

BLOOMOVA TAXONÓMIA

Bloomova taxonómia zatried'uje slovesá na jednotlivé úrovne obtiažnosti preukázania výkonu od jednoduchej po náročnú. Platí tak pre kognitívnu oblasť, ako aj pre psychomotorické zručnosti a postoje.

Aktívne slovesá pre oblasť vedomostí:

1. stupeň – vedomosti alebo schopnosti na získanie informácií

zostaviť
definovať
reprodukovat'
určiť
označiť
vypísať
prispôbiť / porovnať
memorovať
pomenovať
objednať / usporiadať
rozoznať
pripomenúť si
zopakovať
reprodukovat'
stanoviť / vyhlásiť

Vyvarujte sa slovesám:

vedieť
posudzovať
porozumieť
naučiť sa
pouvažovať o
premýšľať o
vyjadriť sa
uvedomiť si

2. stupeň – pochopenie alebo interpretácia informácií vlastnými slovami

zoradiť
popísať
diskutovať
vysvetliť
vyjadriť
uviesť príklad
určiť
uvádzať
vymedziť

parafrázovať
rozoznať
podať správu / urobiť zápis
prehlásiť
preskúmať
vybrať
roztriediť
povedať
preložiť

3. stupeň – aplikovanie alebo využívanie vedomostí v neznámej situácii

používať/uviesť do platnosti/aplikovať
vykonávať / uskutočňovať
vybrať si
dokázať / demonštrovať
dramatizovať
zamestnať / používať / upotrebiť
ilustrovať
tlmočiť / prekladať / predviesť

pôsobiť / pracovať / riadiť
pripravovať
vykonávať prax
urobiť zoznam / stanoviť lehotu
načrtnúť
riešiť
používať

4. stupeň – analýza alebo rozpísanie vedomostí na menšie a poukázanie na vzťahy medzi nimi

analyzovať
zhodnotiť
prepočítať
kategorizovať
porovnať
dať do protikladu
kritizovať
znázorniť graficky
rozlišovať

diskriminovať
rozlišovať / vyznačovať
preskúšať
experimentovať / robiť pokusy
inventarizovať / katalogizovať
načrtnúť
opýtať sa
vyskúšať / preveriť

5. stupeň – syntéza alebo spojenie dvoch častí: vedomostí a riešenie problému

usporiadať
zhromaždiť
sústred'ovať / zhromažďovať
kombinovať / zlučovať
zostavovať
konštruovať / zostaviť
tvoriť / vytvárať / ustanoviť / zriadiť
navrhnuť / zostrojiť / načrtnúť
vyvíjať / rozvíjať / zdokonaľovať
generovať

formulovať
riadiť/ovládať/zvládnuť/kontrolovať
organizovať
plánovať / projektovať
pripravovať / urobiť
navrhovať / zamýšľať
nastaviť / zoradiť / uplatniť
syntetizovať
písať / napísať / zapisovať

6. stupeň – hodnotenie alebo robenie rozhodnutí / posudkov na základe kritérií

zhodnotiť / odhadnúť
argumentovať / dokazovať
určiť / stanoviť / stanovovať
postihnúť / napadnúť
vyberať / vybrať si / zvoliť
prirovnávať/porovnávať/zrovnávať
ukončiť / uzavrieť / vyvodzovať
obhajovať / brániť sa
oceňovať / odhadnúť
ohodnotiť / zhodnotiť / vyhodnotiť

predviesť/interpretovať/vysvetliť
posudzovať/domnievať sa/usudzovať
dosvedčiť / oprávňovať / preukázať
predpovedať/predpokladať/predvídať
odhadnúť / klasifikovať / oceňovať
zaznamenávať/sledovať/dosiahnuť
vybrať / vyberať / vyvoliť
podporiť / prispievať / napomáhať
odhadovať / odhadnúť / hodnotiť

Aktívne slovesá pre oblasť postojov: (city, stanoviská, postoje)

1. stupeň – pozornosť / láskavosť

súhlasiť/chápať/akceptovať/prijať
priznať / pripustiť / reagovať
pokúsiť sa
preukázať výnosný obchod
venovať pozornosť / dávať pozor
všimnúť si / spozorovať
pripustiť/trpieť niekoho/znášať niečo

Vyvarujte sa slovesám:

byť si vedomý
mať dobrý postoj
pouvažovať o

2. stupeň – odozva / reakcia

súhlasiť s / prijať niečo
odpovedať / reagovať
pomáhať / podporovať
starat' sa o / mať záujem o
dorozumievať sa / komunikovať
prispôbiť sa / vyhovieť
podriaďiť sa
súhlasiť / dovoliť
prispieť / prispievať

spolupracovať / spolupôsobiť
venovať sa
nasledovať / vyplývať
poslúchnuť / pridržať sa niečoho
zúčastniť sa
spontánne čítať / interpretovať
byť zodpovedný / kladne reagovať
navštíviť / zavítať
prihlásiť sa / zúčastniť sa dobrovoľne

3. stupeň – pripisovať hodnotu (alebo niečo hodnotiť)

adaptovať / uznávať / schváliť
prevziať zodpovednosť
vyvarovať sa / vyhnúť sa / zabrániť
chovať sa/správať sa/fungovať podľa
vybrať si / zvoliť si
zaväzovať sa / dopúšťať sa
žiadať / želať si
nesúhlasiť / neschvaľovať
preukázať vernosť / lojalitu
vyjadriť / vyjadrovať
pomôcť / pomáhať

iniciovať / zaviesť
sklíbiť / spojiť
ponúknuť / poskytnúť
chváliť
preferovať / uprednostňovať
odporovať / odolávať
vyhľadávať/hľadať/snažiť sa /usilovať
podieľať sa
zobraziť nejakú vec / záležitosť
zobraziť plynulé túžby
využiť zdroj na

4. stupeň – riešiť konflikt medzi hodnotami

prispôbiť / adaptovať
nastaviť / upraviť / usporiadať
argumentovať / hádať sa
usporiadať/dohodnúť sa/upraviť
vyrovnávať / udržiavať v rovnováhe
kategorizovať / utriediť

konceptualizovať / ponímať
formulovať
zokupovať / usporiadať / triediť
organizovať
zoraďovať
teoretizovať

5. stupeň – integrovať hodnoty v systéme, ktorý kontroluje správanie

pôsobiť na
podporovať / zasadzovať sa o
vyzývať / nabádať
obhajovať sa / brániť sa / hájiť sa
dokázať pomocou príkladu

pôsobiť / ovplyvňovať
preukázať/opodstatniť správanie
udržiavať / zachovávať
servírovať / obsluhovať
podporovať / prispievať

Aktívne slovesá pre oblasť zručností: vykonanie, praktická činnosť

1. stupeň – vnímanie (rozum rozhoduje, či je potrebné urobiť nejakú činnosť)

odhadnúť / zistiť / objaviť
počuť / dozvedieť sa
načúvať / venovať pozornosť
pozorovať / zbadáť / všímať si
vnímať
poznať/uznávať/pripúšťať/zistiť

vidieť / chápať / porozumieť
vycítiť / pochopiť
zapáchať / cítiť vôňu
zistiť chuť / ochutnať
pozeráť sa / obzerať / prezrieť si
pozorovať / dohliadať

2. stupeň – pohotovosť / pripravenosť

prevziať hlavnú časť
smerovať
stáť / byť v platnosti

držať / vydržať / usporiadať
dosiahnuť / dokázať / docieľať postoj
upevniť / zovrieť

3. stupeň – napodobiť alebo vykonať

odpísať
napodobniť / kopírovať / imitovať
zdvojiť
reprodukovать
manipulovať s vedením/poradenstvom

pracovať/pôsobiť/fungovať pod
kontrolou
praktizovať / vykonať
opakovať / zreprodukovать
opraviť
vyskúšať / pokúsiť sa / snažiť sa

4. stupeň – vykonať samostatne

kompletizovať / dokončiť / zostavovať
prevádzať / viesť / vodiť
demonštrovať / dokázať
vykonať/vyhotoviť/spracovať

urobiť / vytvoriť / vyhotoviť
dosahovať
hrať
preukázať / ukázať

5. stupeň – vykonať automaticky

postupovať / pôsobiť
kontrolovať / regulovať
usmerňovať
viesť / ovládať
vynikať / prevyšovať
vodiť/vykonávať/vykonať/predvádzať
riadiť

prekonať / zvládnuť
organizovať
docieľať
zdokonaľovať
postupovať
zaoberať sa

6. stupeň – riešiť problémy

adaptovať/upravovať/prispôsobovať
reorganizovať / preskupovať
meniť / pozmeniť / modifikovať

revidovať/skontrolovať/prepracovať
vymeniť / meniť / striedať

7. stupeň – vytvoriť nové vzory / zobrazenia

navrhnuť / zostaviť / zostrojiť
vytvoriť / vzniknúť
kombinovať / zostaviť / skladať

komponovať / zostavovať
konštruovať / postaviť / vybudovať